

Hollandiai Katolikus Magyar Egyházközségi Hírlevél

Megjelenik 4 x évente - december (2016/3)

Contactblad van de r.k. Hongaren in Nederland

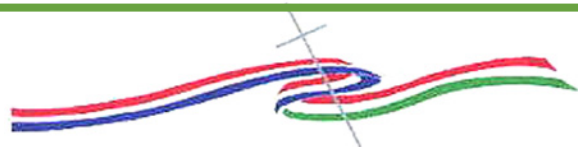
*A Kís Jézus őszinte
szeretetével kívánunk
minden Kedves
Olvasónknak békés,
boldog Karácsonyt
és Isten áldotta
Újesztendőt!*

*Betlehemi csillag
Szelíd fénye mellett*

*Ma az égen és a földön
Angyalok lebegnek,*

*Isten hírvivői
Könnyezve dalolnak*

*Békességet, boldogságot
Földi vándoroknak,
Juhász Gyula
Karácsony*

Az Európai Magyar Papi Konferencia Brüsszelben

Május 30-án rendezték meg Brüsszelben az Európai Magyar Papi Konferenciát, melyen Leo Elshout volt jelen Hollandiából. Előző számunkban beígértünk erről egy részletes beszámolót. Íme!

„2016. május 30-án meghívott vendég voltam a belga fővárosban rendezett konferencián, a holland egyházközségek képviselőjében. Mivel sztrájkoltak a közlekedésben dolgozók, időben elindultam, és az extra időt városnézésre fordíthattam: megcsodáltam a lenyűgöző Piactér épületeinek homlokzatát, a Tőzsde téren felhalmozott virághalmot, amit a Zavetem repülőtéren történt támadás áldozatainak emlékére hoztak a helyiek, és természetesen a híres-nevezetes Pisiló kisfiú szobrát.

A program vacsorával indult, ahol megismerkedhettem a konferencia résztvevőivel. Havas atya nyitotta meg a tanácskozást, majd Mgr. Cserhádi üdvözölte az

egybegyűlt papokat. Minden résztvevő lehetőséget kapott, hogy a régiójának a helyzetét bemutassa, és hogy a problémákat, gondokat a püspök úr előtt elmondhassa. Arra is volt lehetőség, hogy tanácsokat kérjenek a felmerülő gondokra.

Szépen egymás után jött sorba Olaszország, Ausztria, Németország, Franciaország, Belgium, Svájc, és Nagy-Britannia. A mi helyzetünkről is esett szó. Kiosztottam a Hírlevelünket, és beszámoltam, hogyan működünk együtt a menekültekkel a mi területünkön. A Magyar Protestáns Közösséggel folytatott gyümölcsöző együttműködésünkről is tettem említést, hogy hangsúlyozzam a köztünk levő meleg testvéri kapcsolatot.”

A teljes cikk tovább olvasható a:

fritsvangaans.wix.com/ekt-den-haag website-on!

Peter Vigh „És keressük az igazságot” című zeneművének premierjével megkezdődtek a hivatalos 1956-os nagykövetségi megemlékezések

2016. augusztus 15. 15:25

Augusztus 14-én az amszterdami Grachtenfestival keretében, az amszterdami vallon templomban (Waalse Kerk) került sor a magyar származású Peter Vigh „És keressük az igazságot” című hangszeres- és kórusművének ősbemutatójára.

A szaxofonos-zeneszerzőt a fesztivál szervezői kérték fel a darab megírására, a fesztivál idején, a kulturális hídépítés jegyében. E téma különös jelentőséggel bír Vigh életében, mivel édesapja 60 évvel ezelőtt, az 1956-os forradalom leverését követően menekült Hollandiába. A családi érintettség kiindulási pontként szolgált Vigh számára a mű megalkotásához.

És keressük az igazságot

Az öttételes, magyar nyelvű darab József Attila 1924-ben írt, azonos című költeményén, valamint magyar népdalok szövegein alapul. Bár Peter Vigh nem beszél magyarul, a nyelv ritmusa és hangzása is ihletadó volt. A mű alapját képező vers és a népdalok

kiválasztásában nagybátyja, Vigh András volt segítségére.

A szerző különleges művészeknek írta a darabot: Kőszeghy Őrs cselló-, Tóth Valentina zongora- és a fellépőként is szerepet vállaló Vigh szaxofonjátékát a holland Nemzeti Női Ifjúsági Kórus kísérte Wilma ten Wolde vezetésével. A szólisták valamennyien magyar származásúak, a kórusra pedig a gazdag magyarországi kórushagyományok mellett a korábbi pozitív együttműködési tapasztalatok miatt esett Vigh választása.

Grachtenfestival

Az idén 19. alkalommal megrendezésre kerülő Grachtenfestival augusztus 12-i megnyitőestjén részleteket adtak elő Vigh művéből. A legnagyobb hollandiai komolyzenei fesztivál látogatói tíz napon át több mint 250 koncertet élvezhetnek Amszterdam 90 történelmi helyszínén.

A teljes darabot vasárnap este mutatták be az amsz-

terdami vallon templomban. A koncerten Bartók Béla és Ligeti György-műveket is hallgathatott a koncerttermet megtöltő közönség.

megemlékezni a forradalom 60. évfordulójáról. A megemlékezések sorát Vigh koncertje nyitotta meg.

A premier után elmondott beszédében Kocsis András hágai magyar nagykövét megköszönte Vigh megemlékezését a magyar forradalomról, párhuzamot vonva Beethoven az 1956-os forradalom nem-hivatalos himnuszává vált Egmont-nyitányával. A nagykövét hangsúlyozta, hogy Magyarország Hágai Nagykövetsége különleges módon kíván

1956-os Emlékbizottság

A zenemű megírását és bemutatóját az 1956-os Emlékbizottság támogatása tette lehetővé, a szervezésben a hágai magyar nagykövetség működött közre.

Copyright pictures: Csaba Bogádi and Embassy of Hungary

Kocsis Fülöp görög katolikus érsek-metropolita hollandiai látogatása

Kocsis Fülöp érsek-metropolita 2016. november 11-én délután érkezett Wassenaarba, miután meglátogatta Belgiumban a Szent Kereszt Apátságot és Brüsszelben az Európai Parlamentet. A wassenaar-i st. Jozef parókia vezetői szeretettel fogadták az érsek atyát, illetve az öt fő végzett szeminaristából és Raphael Painsi chevetognei diakónusból álló kíséretét. Miután megérkezett a rotterdam-i római katolikus püspök, dr. Johannes H.J. van den Hende, egy órán keresztül beszélgettek az aktuális témákról.

November 11-én Szent Márton ünnepén körülbelül 100 gyermek és ugyanennyi szülő gyűlt össze a templomnál. Leo Elshout lelkész úr néhány szót szolt Szent Márton életéről, akinek hitvallása volt a felebaráti szeretet hirdetése. A gyerekek ezután házról házra jártak, énekeltek, verseltek és ezért gyümölcsöket és édességet kaptak.

gyerekek átvonultak az iskolába, a felnőttek pedig Ruszinkó Szergej előadását hallgathatták meg a Görögkatolikus Egyház történetéről a honfoglalás előtti időktől napjainkig. Ezt követően érsek atya a családi Synodus-ról szolt. Az előadásokat élénk beszélgetés követte a résztvevők között.

November 12-én, szombaton, a Hollandiai Római Katolikusok Egyházközségi Tanácsa és a Hágai Csoport Magyar Napot tartott. Már korán reggel lobogott a magyar zászló a Keresztelő Szent János Iskolánál és a templomnál is. Lassan szállingózni kezdtek a hívek az ország minden részéből. Délelőtt 11 órakor Füzy Dóra, az EKT elnöke, majd Kovács Marcell és Barkaszi Morjemke egy szép verssel köszöntötte az érsek urat. Jelen volt még Urbán Ákos is, a Hollandiai Magyar Szövetség elnöke. Ezután a

Dr. Kocsis András Magyarország hollandiai nagykövete is ellátogatott hozzánk, akinek támogatását ezúton is szeretnénk megköszönni. A szünet után Tápai Katalin, a Hágai Magyar Katolikusok elnöke köszöntötte az érsek urat és minden kedves megjelentet. A délután folyamán koncertet adott a Hágai Magyar Énekkar, Kovács Kata vezetésével, ezen felül

közreműködött Kirkósa Orsolya, Kovács Kata, Bálint Gábor, Mester Blanka, Kovács Marcell, Barkaszi Morjemke szólisták és Szalai Éva zongoraművész. A koncert hatalmas sikert aratott, amit a hallgatóság vastapssal, virággal és elismerő szavakkal köszönt meg. Este érsek úr és kísérete továbbindult Hágába, a Szláv-Bizánci Egyházközség Urunk Színeváltozása kápolnájában tartott vecsernyére. Benedict Rijnenberg, a Szláv-közösség elnöke itt köszönte meg Szilárd püspöknek, Atanáz püspöknek és Fülöp metropolitának, hogy Lakatos László nyugalmazott G.K. atya 15 éven keresztül celebrált sok-sok istentiszteletet a Szláv-Bizánci, a G.K. és a R.K. egyházközösségeknek. Közreműködött a Hágai Szláv-Bizánci kórus Lya Hoogzand karnagy vezetésével, valamint a magyar szeminaristák. A vecsernye után Benedict Rijnenberg üdvözölte az Érsek Urat.

Vasárnap, november 13-án a Szent Jozef templomban, Wassenaar-ban Püspöki Liturgiát tartottak, amelyen magyar, ószláv, ukrán, német és holland nyelven imádkoztak és énekeltek. A Metropolitát Ton Sip atya, Paul Brenninkmeijer atya és a szeminaristák várták a Szent Kereszttel. Az Utrecht-i Bizánci kórus és a nieuwegein-i Lysenko kórus

énekelte az egész szertartás alatt. Az antifona alatt a gyerekek a Sionba mentek, ahol egy máriapócsi ikont színezhettek ki. Jelen voltak azok a holland lelkészek is, akik rendszeresen celebrálnak a magyar római katolikus szentmiséken, pater Ton Peters és pater Antoon Egging. A prédikációt szimultán tolmácsolta Füzy Dóra. A szentmise végén a gyerekek egyenként megkapták az érsek úr áldását. A Szent Adalbert College-ben (középiskola) tartott fogadáson a Szent Jozef templom plébánosa mondott köszönetet és ajándékot nyújtott át az érsek úrnak. A templomban az Utrecht-i Bizánci Kórus és a Horn-i Bizánci Kórus adott koncertet.

Érsek úrnak sajnálatos módon még vasárnap korábban vissza kellett utaznia Budapestre. Hétfőn Leo Elshout és a parókia néhány tagja bemutatták az itt maradt vendégeknek Hollandia legjellegzetesebb látnivalóit, így ellátogattak Amszterdamba is. A vendégek kedden reggel 4 órakor indultak vissza Magyarországra.

Örülünk, hogy vendégül láthattuk őket!

Foto: Frits van Gaans

Dr. Cserháti Ferenc centuriai püspök, a külföldi magyarok lelkipásztori ellátásával megbízott esztergom-budapesti segédpüspök karácsonyi levele

Új utakon
Az alábbiakban az MKPK külföldi magyar lelkipásztori szolgálatért felelős püspökének 11. körlevelét olvashatják a külföldön élő magyar, illetve magyarul beszélő hívekhez és lelkipásztorokhoz, 2016 karácsonyán.

A teljes cikk az alábbi website-on
fritsvangaans.wix.com/ekt-den-haag olvashatják

Főtisztelendő Paptestvérek! Kedves Magyar Testvéreim!

Napjainkban a bevándorlókat csak a legkritikább esetekben bátorítják arra, hogy új hazájukban „külön nemzetiség”-ként határozzák meg magukat, és nyelvi

kultúrájuknak, hagyományuknak megfelelően, önálló népcsoportként szervezzék meg sajátos közösségi életüket. Különösen az őshonos lakosság fél attól, hogy a jövevények elszaporodnak, aztán elszigetelődnek, és megőrizve sajátos nemzeti és kulturális identitásukat, a későbbiek során esetleg bomlasztóan hatnak a helyi társadalmakra, és elősegítik ezek nemzeti identitásának felhígulását. Míg egyes vendéglátó országok vezetői és szakemberei gazdasági, esetleg népesedési - demográfiai szempontból általában előnyösnek tartják a migrációt, addig azok őshonos lakossága fél tőle, vagy legalább is a bizonytalanságok és félelmek egyfajta forrásának tekinti azt. A katolikus egyház ugyancsak a népek nagy családjáról beszél, a melyben már nincsenek többé idegenek és külföldiek, csak testvérek. Bár az egyház senkit

sem bátorít a kivándorlásra és kétségtelenül síkra száll a bevándorlók jogaiért, testvéri befogadásáért, nemzeti és vallási identitásának védelméért, sőt, még konkrét lehetőséget, esetleg segítséget is biztosít annak megőrzésére és ápolására az idegenben, de valójában mégis csak integrációt hirdet az egyetemes - katolikus egyház közösségébe, ami sokfelé már a teljes kulturális asszimilációt jelenti. A vándorlás sok gondnal, fájdalommal és szenvedéssel jár, egy nagyon összetett kérdés, ezért annak kihívásaira sohasem lehet egy dimenziós válaszokat adni. A korábbi magyar menekültek és a későbbiek során külföldre távozó honfitársak lelkipásztori szolgálata mégis megkívánja, hogy a világméretű migráció elvi megítélésének ebben a válságos és súlyos korszakában is segítsük és támogassuk azok lelkipásztori igényeit és ellátását, akik ezt az idegenben is igénylik.

A vándorlók keresztény és kulturális örökségének ápolását megnehezíti, hogy hazájuk elhagyásával kiszakadtak a szülőföld, származással járó, teljes, korábban talán megszokott és jogos védelméből és ennek lehetőségeiből.

Mélyen átérezve külföldön élő magyar testvéreim egyház iránti ragaszkodását és hűségét, megértve lelki és kulturális igényeit, félelmeit és megpróbáltatásait, ugyanakkor látva az óriási paphiányt, idehaza és külföldön, a hazai magyar katolikus egyház minden eddigi és további igyekezete és jó szándékú törekvése mellett, ezúttal a legnagyobb lelkipásztori

szeretettel szeretném felidézni és Hittestvéreim figyelmébe ajánlani azt a lehetőséget, amelyet az Anyaszentegyház kínál vándorló és külföldön élő Gyermekei számára.

Adventben az Úr érkezésére várakozunk, az Úr útját egyengetjük, új utakat keresünk és építünk, ami alapos elemzést, szakismeretet, tudást, tervezést igényel; verejtékes munkával, komoly áldozatokkal is jár, az Úr előfutára szerint: „A völgyeket töltsetek fel, a hegyeket, halmokat hordjátok el, ami görbe, legyen egyenessé, a göröngyös vál-tozzék sima úttá, és minden ember meglátja az Isten üdvösségét” (Lk 3, 4-6).

Miközben most újra megköszönöm a külföldi magyar Testvérek minden anyagi, szellemi és erkölcsi támogatását közös krisztusi küldetésünk szolgálatában, kívánok Mindenkinek jó felkészülést az Úr érkezésére, áldott, szent karácsonyi ünnepeket és boldog új évet.

Mindezek után pedig, Nagyasszonyunk, a Boldogságos Szűz Mária, Szent István király és a többi Magyar Szentek közbenjárására, áldjon meg benneteket a mindenható Isten: az Atya, a Fiú és a Szentlélek.

Budapest, 2016. november 27., advent első vasárnapján.

Dr. Cserháti Ferenc c. centuriai püspök, külföldi magyarok lelkipásztori ellátásával megbízott esztergom-budapesti segédpüspök

Vasárnap világszerte bezárják az irgalmasság szent kapuit

2016. november 11., péntek 12:16

A Pápai Liturgikus Szertartások Hivatala november 7-én, hétfőn tette közzé a részben már ismert tényt, hogy a vatikáni Szent Péter-bazilika kivételével a világ összes templomában november 13-án, vasárnap zárják be az irgalmasság szent kapuit.

A hivatal egyúttal meghatározta a szent kapuk bezárásának időpontját a római bazilikákban. Ennek megfelelően november 13-án, vasárnap a Falakon kívüli Szent Pál-bazilikában délután 5 órakor, a Lateráni Keresztelő Szent János-bazilikában este fél 6-kor, a Santa Maria Maggiore-bazilikában pedig este 6-kor kezdődik a szent kapu bezárásának ünnepi szertartása.

Rómában a négy pápai bazilika szent kapuján kívül a város határában fekvő Isteni Szeretet-kegyhely templomában és a Termini pályaudvar melletti Kari-tász-központ kápolnijában is nyitottak szent kaput. A katolikus egyház több mint hétszáz éves hagyományának megfelelően az 1300-as első szentévtől kezdődően csak a római nagy bazilikák szent kapui nyíltak meg az adott rendes vagy rendkívüli szen-

tív során. Ezt a hagyományt bővítette ki Ferenc pápa, amikor tavaly az irgalmasság jubileumának meghirdetésekor kifejezetten kérte, hogy a helyi egyházakban is legyen lehetőség a szent kapukon való átlépésre, mégpedig az egyházmegyéek legjelentősebb helyein. Éppen ezért minden egyházmegyében a püspök és az egyházmegyei szenátus jelölték ki templomokat.

Megemlékezés Szent Mártonról

Szent Márton a tisztelete révén lett európai – Konferencia Savaria szülöttéről a Parlamentben

A teljes cikk tovább olvasható a:
fritsvangaans.wix.com/ekt-den-haag website-on!

„Szent Márton és Európa” címmel rendezett ünnepi konferenciát november 10-én a Parlament felsőházi termében a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia (MKPK) és Magyarország Kormánya a jubileumi Szent Márton-év országos záró eseményeként.

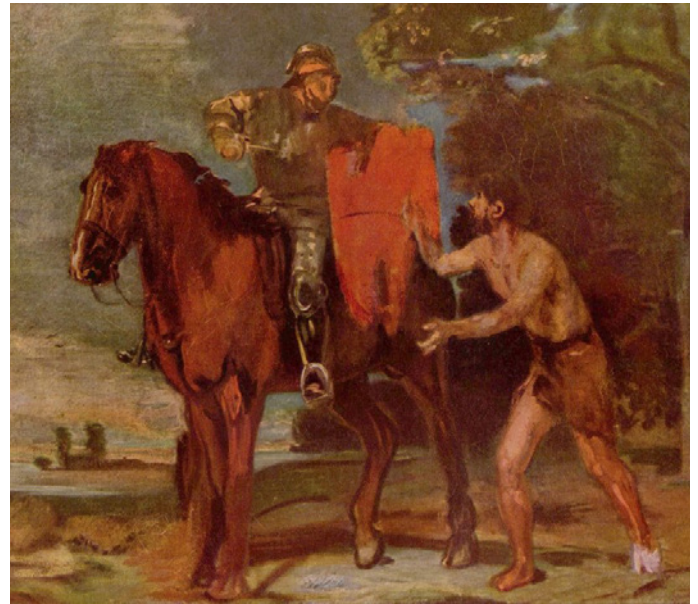
Veres András győri megyéspüspök, az MKPK elnöke és Lezsák Sándor, az Országgyűlés alelnöke mondott köszöntőt, Orbán Viktor miniszterelnök pedig zárszót a rendezvényen. A konferencián Erdő Péter bíboros, valamint Szent Márton számos jeles kutatója tartott előadást.

Veres András – aki a jubileumi év kezdetekor még a remetepüspököt szülöttjének valló Szombathelyi Egyházmegye püspöke volt – örömeinek adott hangot, hogy az elmúlt esztendőben az eddigieknél is jobban megismerhettük Szent Márton igazi lelkületét, és sokaknak lelki erősödést, fejlődést hozott ez az év. Az MKPK elnöke megköszönte a magyar kormánynak, hogy csatlakozott az emlékévéhez, és lehetővé tette, hogy számos, Szent Márton tiszteletére szentelt templom megújulhasson. Veres András szerint csak Szent Márton lelkületéhez hűen tudjuk igazi, krisztusi emberekként élve egyszerre szolgálni népünket, hazánkat és az emberiséget.

Lezsák Sándor a tizenharmadik apostolként is emlegetett Szent Márton egyszerű életmódjára, alázatos tartására irányította a figyelmet, amely politikai szempontból is követendő lehet. Szent Márton maga pucolta a cipőit, egyszerű zsámolyon fogadta az őket felkeresőket – mondott példákat magatartására. Az országgyűlési alelnök úgy véli, ma sem könnyebb feladat, mint az 1700 éve született szent korában, hogy valaki egyszerre legyen részese a hatalomnak, és mégis emberközömben maradjon.

Szent Márton élete és kora összefügg a kereszténység elterjedésével, Európa kereszténnyé válásával – hangsúlyozta Fülöp Attila nemzetiségi és civil társadalmi kapcsolatokért felelős helyettes államtitkár. Az államtitkár szerint a mai lelki, szellemi kohéziót nélkülöző világban, az értékválsággal küszködő Európában ugyanúgy a kereszténység lehet az egyedüli válasz, mint Szent Márton korában.

Erdő Péter bíboros, az első előadó rámutatott, hogy úgy beszélhetünk Szent Mártonról mint európai szentről, hogy abban a korban, amelyben ő élt, még ki sem alakult Európa mai fogalma. Márton korában

a súlyos válsággal küzdő Római Birodalom a kereszténységből új erőt merítve igyekezett ismét magára találni, de messze volt még a lakosság nagy része a keresztény vallástól. Martinus nem Pannóniában, hanem később, Észak-Itáliában ismerkedett meg a kereszténységgel, de alig több mint tíz évesen. A keresztésre hosszasan készült, végül úgy huszonkét-huszonhárom évesen vette fel. Azzal is meg kellett küzdenie, hogy hivatásos katona létére pap lehessen, mivel ezt az akkori szabályok tiltották. A köpenyét a didergő koldussal megosztó, majd a fegyverek nélkül az arcvonal előtt vonuló Márton azonban kellően hitelesnek bizonyult, és Hilarius, Poitiers püspöke felvette a klérusba.

A miniszterelnök hangsúlyozta: Szent Márton a magyarok számára nem csupán egy a szentek között, hanem olyan személy, akinek a neve egybeforr a kereszténység felvételével és a magyar állam megalapításával. Alakja a 21. században is olyan mérce, követendő minta, amit érdemes megfontolni: „adja a bátorság példáját a hitért folytatott harcban, az alázatát a hatalom gyakorlásában és a könyörületét a másik emberhez való fordulásban”.

Az eseményen részt vett Alberto Bottari de Castello nuncius, az MKPK számos tagja, Mádl Dalma asszony, a szerzetesrendek, a testvéregyházak és az állami élet képviselői.

A konferenciához kapcsolódóan rögtönzött kiállítást tekinthettek meg a résztvevők, amelyen több egyházmegye Szent Márton-gyermekrajzpályázatának alkotásait mutatták be.

Márton Áronra emlékeztünk

A hágai közösség a novemberi szentmisén gyertyagyújtással és Bánkuti Dalma méltató soraival adózott Szent Márton emlékének. Néhányan ottkukban is gyertyagyújtással is megemlékeztek róla október 30-án.

Márton Áron élete és munkássága

Székely földműves család harmadik gyermekeként született az erdélyi Csíkszentdomokoson. Édesapja Márton Ágoston, édesanyja Kurkó Julianna volt. Elemi iskolába szülőfalujába, a Római Katolikus Elemi Népiskolába (1903–1906) járt. Középiskolai tanulmányait előbb a csíksomlyói Katolikus Gimnáziumban (1907–1911), a csíkszeredaifőgimnáziumban (1911–1914), majd a gyulafehérvári kisszeminariumban (1914–1915) végezte. Itt érettségizett 1915. június 12-én.

Három nappal később, június 15-én harctéri szolgálatra kapott katonai behívót. Először a székelyudvarhelyi 82-es gyalogezred közkatonája volt, majd tizedes és hadapród-jelölt lett. Még ugyanazon év októberétől 1916 júniusáig Doberdónál teljesített harctéri szolgálatot. 1916 nyarán Nagyszebenben tisztiiskolai kiképzésben részesült, utána pedig ismét a frontra vezényelték. Több mint egy éves (1916 szeptemberétől 1917 decemberéig) Ojtozi-szorosbeli frontszolgálat után Asiagóban harcolt. Négyszer meg is sebesült. A háború befejeztével hazatért, s önálló gazdálkodásba fogott, majd rövid ideig a Brassóban lévő Schiel gyár vasesztergályosként alkalmazta, de a gyár szász nemzetiségű igazgatója hamar elbocsátotta, mivel nem volt szász. Ezt követően visszatért Csíkszentdomokosra, ahol rövid hezitálás után rájött, hogy őt Isten más munkára, mégpedig népének szolgálatára szánta. 1920 őszén – kicsit megkéscve – jelentkezett a Gyulafehérvári Papneveldebe. Határozottságával és kiegyensúlyozott életvitelével hamar kitűnt szemináriumbeli társai közül és tanárai is csak jó szavakkal illették őt.

Teológiai tanulmányait befejezve, 1924. április 19-én Majláth Gusztáv Károly erdélyi püspök diákonussá, július 6-án pedig pappá szentelte Gyulafehérvárott. Első szentmiséjét szülőfalujában mutatta be. Ezt követően Ditróban, majd 1925-től Gyergyószentmiklóson volt káplán. 1926-tól a gyergyószentmiklósi Állami Főgimnáziumban, 1928-tól a marosvásárhelyi Katolikus Főgimnáziumban hittanárként és a fiúnevelde igazgatóhelyetteseként tevékenykedett. 1929. július 1-jén plébánosi kinevezést kapott Veresatoronyra és a nagyszebeni Szent Teréz árvaházban tanulmányi felügyelő lett. 1930–1932-ben udvari káplán és püspöki levéltáros volt Gyulafehérvárott. 1932-től püspöki titkárként, az Erdélyi Római Katolikus Népszövetség egyetemi szakosztályának vezetőjeként, valamint egyetemi lelkész és hitszónokként

tevékenykedett Kolozsvárott.

XI. Piusz pápa 1938. december 24-én gyulafehérvári püspökké nevezte ki Márton Áront. A következő évben, 1939. február 12-én szentelték föl.

Márton Áron letartóztatásának híre eljutott Rómába is, és a L'Osservatore Romano című vatikáni napilap 1949. július 1-jén így írt a történekről: „*Nem hihető, hogy az erőszak új volt számára. A kormány szándéka, a diadalmas napok során elszenvedett kudarcok miatt, túlságosan is világos volt. Egyszerűen csak fel kell idézni június első felének napjait, amikor Márton Áron diadalmas útja lefolyt, valamint a román sajtó féktelen támadásait, amelyekkel a kiváló főpap személyét beszározni akarták. Nem gondolták, hogy ezzel még csak fokozódik a hívekben a főpásztoruk iránti szeretet, és Péter székéhez, a Szentatyához való ragaszkodás...*”

Márton Áront, 25 éves papi jubileumára, XII. Piusz pápa címzetes érsekké nevezte ki. A körülményeket tekintve észszerűbbnek tartották, hogy ezt se Gyulafehérvárott, se másutt ne tegyék közzé. A rákövetkező évben azonban már mint érsek szerepelt a pápai évkönyvben, s ennek alapján több levél érkezett a püspöki irodába ilyen címmel.

Márton Áron 1967. augusztus 11-én meghívást kapott Jusztinián bukaresti pátriárkától a Curtea de Argeş-i ünnepségekre. Először vonakodott, azután mégis elfogadta a meghívást. Október 20-án egyik papja, Jakab Antal társaságában – aki egyetemi társa volt – Márton püspök beszélgetést folytatott Dogaru igazgatóval Bukarestben. Dogaru akkor a személyi ügyek kedvező és gyors elintézését ígérte neki. 1967. november 19-én König bíboros fogadására a repülőtéren megjelent Jusztinián pátriárka. Márton Áron is kapott értesítést, s Jakab Antal társaságában szintén megjelentek. Miután König bíboros megérkezett, a repülőgép lejárataánál francia nyelven köszöntötte őt az Egyházügyi Hivatal képviselője. Bemutatták neki Márton Áront is. A repülőtér dísztermében frissítővel egybekötött közvetlen beszélgetés folyt Jusztinián pátriárka, Márton püspök és König bíboros között. Mivel a bíboros a pátriárka vendége volt, ezért az ő házában is volt egy rövid fogadás. Márton Áron a bukaresti érsekségen szállt meg. A következő nap délután König bíboros ellátogatott a bukaresti érsekségre is, ahol hosszas beszélgetést folytatott Márton Áronnal. Másnap délben pedig az osztrák követség adott ebédet a bíboros tiszteletére, amelyre Márton Áront is meghívták.

Még aznap értesítették Márton püspököt az érsekségen, hogy november 22-én délelőtt 10 órakor jelenjen meg az Egyházügyi Hivatalban. Dogaru igazgató fogadta, és együtt jelentkeztek Emil Bodnăraşnál, a román Államtanács elnökhelyettesénél. Bodnăraş

közölte vele, hogy a kényszerlakhelyre vonatkozó intézkedést azonnali hatállyal feloldották, s ezentúl szabadon mozoghat.

Visszaérkezve Gyulafehérvárra, fölkereste a teológiát, s díszülésem számolt be a történelekről. Márton Áron így szólt a jelenlévőkhöz: „*Kedves Fiaim! Amint értesültetek róla, az elmúlt héten Bukarestbe hívtattak. Többek között ott hozták tudomásomra, hogy mostantól szabad vagytok és szabadon mozoghatok. Ezt mindenekelőtt veletek akartam közölni.*”

Annak ellenére, hogy szabadon járhatott-kelhetett, hívei a bérmautak alatt aggodalommal kísérték, nem bíztak az állami szervek őszinteségében. Jó példa erre az 1969-i felcsíki bérmaút, ahol spontán „testőrgárdákat” szerveztek védelmére. Ezek kísérték a püspököt, szálláshelyein pedig őrköt állítottak a ház köré. Ez alatt a bérmaút alatt találkozott utoljára Csíkszentdomokoson idős édesapjával.

1969-ben, életében először, eljutott Rómába is, ahol találkozott VI. Pál pápával, az akkori egyházfővel. „Bár nagyon tisztelte VI. Pál pápát, úgy látta, hogy a kommunista diktatúrának és a kommunisták módszereinek ismeretében nincs remény a kompromisszumos megoldásokra. Sajnálta, hogy a magyar egyházi vezetők az állammal való egyezkedés útjára léptek... Luigi Poggi érsek, a Vatikán keleti utazó nunciusa gyakran járt Gyulafehérváron, hogy a román Vallásügyi Osztály elképzelésével harmóniá-

ban, rendezze az állam és az egyház közötti viszonyt Márton Áron közreműködésével. Áron püspök viszont tartja magát ahhoz, hogy a betiltott és megsemmisített görög katolikus egyház vezetői nélkül (akik, számos katolikus pappal együtt börtönben sínylődnek) nem hajlandó az egyház helyzetéről tárgyalni, és azt a benyomást kelteni a világ előtt, mintha vallásszabadság volna.”

Márton Áront halála előtt néhány hónappal, 1980. április 2-án, püspöki működésének 42. évében II. János Pál pápa felmentette az egyházmegye kormányzása alól, mert ezt az idős főpap, egészségi állapotára való tekintettel, már harmadszor kérte. 1980. szeptember 29-én sok szenvedés után, életének 85. évében hunyt el. Temetését Dr. Lékai László bíboros végezte, Dr. Jakab Antal megyés püspök, Bálint Lajos segédpüspök, Mons. dr. Hosszú László nagyváradi ordinárius és több püspök és ordinárius jelenlétében.

Temetésén több mint tízezren gyűltek össze a gyulafehérvári székesegyházban. Emberi nagyságát, méltóságát szellemi hagyatéka őrzi. Csíkszeredában róla nevezték el a Római Katolikus (a kommunista időben Matematika-Fizika) Főgimnáziumot, ahol tanult. Jelenleg folyik boldoggá avatása.

Magyar Kurir

Szöveg: Hollandai Magyar Szövetség Beszánoló Hírlevél.

Karácsonyi ünnepség

A Hágai Magyar Iskola december 10-én megtartotta karácsonyi ünnepségét. A gyerekek es a nevelők a

Betlehemes játékot a Barkaszi Család les Kovács Kata kíséretével és Tápai Katalin vezetésével adták elő.

